

znejih časih prišel na vrsto. Egipčani so živino častili kot božanstvo, posebno sveta so jim bila goveda in med temi najbolj trije biki: Mneois, Onuphis in Apis.

Gori smo uže omenili, da velika rodovitnost zemlje ni brez škode bila ljudstvu, katero se je presilno pomnožilo. Tudi ljudstvo najnižjih stanov je svoje otroke lahko izrejevalo. Diodor Sicul pripoveduje, da enega otroka do moža izrediti, ni stalo več kakor 20 drahem, to je, kakih 5 tolarjev. Toliko neizmerno število ljudi je naredilo preveliko število delavcev, ki so se za majhno dnino na sejnih ponujali v delo. Nasledek tega je bil propad ljudstva v suženstvo, po katerem se je dobro godilo višim, nižim pa od unih zatiranim prav slabo. Iz tega je razvidno, kako da so Egipčani mogli zidati take velikanske in nepotrebne stavbe, piramide itd., katerih bi napraviti ne mogle najbogatejše države s svobodnim ljudstvom, ko bi ga morale za delo plačevati pošteno. Nobeden Egipčan ni smel premeniti svojega rokodelstva, in noben delavec ni mogel priti do kakega posestva, velika množica ljudstva ni bila nič na boljsem kakor živina. To, da so bili viši in nižji stanovi tako zelo ločeni, je bilo krivo, da poljedelstvo ni napredovalo, temveč sčasoma propalo. (Kon. prih.)

Kaj se dandanes našim gospodarjem bolje izplača: pridelovanje žita za prodaj ali pa reja goveje živine?

Dokler železnic ni bilo, ni bilo lahko na to vprašanje odgovora dati, ki bi bil vsaj večemu delu naših deželá primeren. Dandanes pa ne bomo napačno rekli, ako rečemo, da je živinoreja bolj na dobiček našim gospodarjem, kakor pa žitoreja. Po železnicah je lahko zdaj iz oddaljenih krajev v vsako deželo uvaževati žita. In da se to tudi res godí, pričajo nam vsakdanje skušnje. Nasproti pa vidimo, da s prevaževanjem živine ne gre tako lahko, marveč vidimo, da dohajajo celó iz tujih držav barantači v naše dežele, ki nakupujejo goveda in jih večidel dobro plačujejo.

Ker tedaj po takem na gori stavljeno vprašanje lahko damo odgovor, da gospodarju večí dobiček vrže, če se bolj do živinoreje obrne kakor na pridelovanje žita za prodaj, zato pa je treba pot umne živinoreje nastopiti, ker le po tej poti mu doide zaželeni dobiček.

Glavno vodilo umne živinoreje pa je: „imej v svojem hlevu le toliko repov, kolikor jih dobro rediti moreš.“ Veliko živine v hlevu imeti, zraven pa le malo klaje, da ti živina stradati mora, je očitna potrata. Zakaj? — zato, ker to malo klaje, kolikor je tvoja živina dobi, zaleže jej le toliko, da se pri življenji ohrani; ne bo pa na-se dobila ne mesa ne loja, pa krava ti bo tudi le malo molzla. Zato naj bi naši gospodarji večo skrb obrnili na to, da poleg dobro gleštanih senožet tudi na svojem polji zadostne klaje pridelujejo.

Dokler pa gospodar ne pride do tega, da bi svoji živini dajati mogel dovolj klaje, naj tudi nikar ne začne z bolj žlahnimi plemeni, kajti potem bi še le prišel iz dežja pod kap.

Dober začetek boljše živinoreje bil bi uže ta, ako domače svoje pleme začne umno izrejevati. To pa se zgodí, ako si za rejo obdrži najlepša teleta od najbolj molznih krav; taka teleta naj vsaj 6 tednov sesajo pri svoji materi, kajti še le potem postane njihov želodec tako močan, da namesti mleka je v stanu prebavljati sladko seno, žitni drob in pa moko lanenih preš. Taka teleta, ki so dalje časa materno mleko uživala, izrastejo

tudi večá. Če mlada teleta v prvem letu svoje starosti ne dobivajo zadosti klaje, je to pregrešek, ki se pozneje ne dá več popraviti. Tudi naj teletom do tistega časa, ko prestanejo za pleme ugodna, to je, da so eno leto in pol stara, dovoli prosto gibanje in da v toplejšem letnem času vsak dan pridejo iz hleva pod milo nebó. Le po tej poti si gospodar izredi zdravo, lepo vstvarjeno in večo mlado živino, katera bode pozneje dobljeno klajo gospodarju z večim dobičkom povračala.

Kar se tiče tega, kako naj gospodar z mlekom ravná, je to različno po krajnih razmerah. Če mu je mogoče mleko kar naravnost prodati, mu vrže to največ dobička; za tem pride, če iz sladkega mleka sir dela; manj dobička mu daje napravljanje surovega masla, da pri tem s siratko prešiče krmi, kajti to je gotovo najdražja klaja. Naravnost mleko prodajati je pa le tam mogoče, kjer je gospodar blizo kakega mesta ali družega večega kraja; — sir iz sladkega mleka delati je le večim posestnikom mogoče, za manjše posestnike pa daje mleko največ dobička, če stopijo v sirarske zádruge. Temu dokaz so naše sirarske zádruge v Bohinji, sirarske zádruge v Tolminu itd.

Kako dolgo ostanejo kaljiva semena naših domačih žit, detelj itd.?

Da semena ne ostanejo večno kaljiva, to ve vsak gospodar. Al mnogo jih je, ki ne vedó, koliko časa semena naših navadnih pridelkov obdržijo kaljivost in so za setev pripravna.

Zato mislimo mnogim kmetovalcem ustreči, če na gori stavljeno vprašanje damo odgovor, ker se včasih primeri, da gospodar dobí kako staro seme, pa ne ve, ali bi ga mogel sejati ali ne.

Kaljivost obdrži: koruza 4 leta, pšenica 3—4, rž 3—4, ajda 2—3, ječmen 2—3, oves 2—3, proso 2, turška detelja (esparseta) 3—5 let, nemška detelja (lucerna) 3 leta; navadna rdeča detelja 2 leti, lan 8 let, konoplja 4, ogeršica 3 leta, fižol 5 let, grah 5, grašica 3 leta, leča 2 leti, repa in ohrovt 5—6, korenje 4, kimmelj 2—3, mak 2—3, pesa 4—6 let.

Nove postave.

C. kr. trgovinsko ministerstvo je z ukazom 5. decembra 1878. leta, št. 1993, trgovinskim in obrtnijskim zbornicam naznanilo, da občna colna tarifa Avstro-ogerske colne okolije, katera je s postavo od 27. junija 1878. l. drž. zak. šte. 67 razglašena bila, 1. januarija prihodnjega leta v veljavo stopi. Le, ako se bodo obravnave o kupčijski pogodbi z Laško državo prej ugodno rešile, se bode morda uvozninska tarifa o prometu z Laško gledé nekaterih važnih stvari premenila.

Obraavnave deželnih zborov.

Deželni zbor Kranjski.

V 14. in zadnji seji dne 16. oktobra je c. kr. deželni predsednik vitez Kalina odgovoril na interpelacijo poslanca g. Kluna zastran zasežbe neke številke časopisa „Slovenca“ rekši, da izvrševanje tiskovne postave pripada sodnijskim oblastvom, in da se zapečatenje vsega lista opira na postavo. — Dalje je c. kr. deželni predsednik odgovoril na interpelacijo poslanca Pfeiferja gledé različnih napak pri iztirjevanji davč